

ISBN : 978-81-930943-2-7

Mayani Bhag Shikshan Prasarak Mandal, Mayani.

ARTS, COMMERCE COLLEGE, MAYANI

Tal. Khatav, Dist. Satara - 415102. Ph. No. : 02161-270528

Accredited by NAAC

Affiliated to Shivaji University, Kolhapur E-mail : accollegemayani@rediffmail.com

UGC Sponsored
ONE DAY NATIONAL SEMINAR ON

"WATERSHED DEVELOPMENT & MANAGEMENT IN DROUGHT - PRONE REGION IN INDIA"

ARTS & COMM. COLL. ASHTA

Ph. 02342-242032, 242632

628.1/KAM/TEM

(DON)

6/1138

Don't Damage this Label,
heavy fine will be charged.

Department of Geography

1st September, 2016

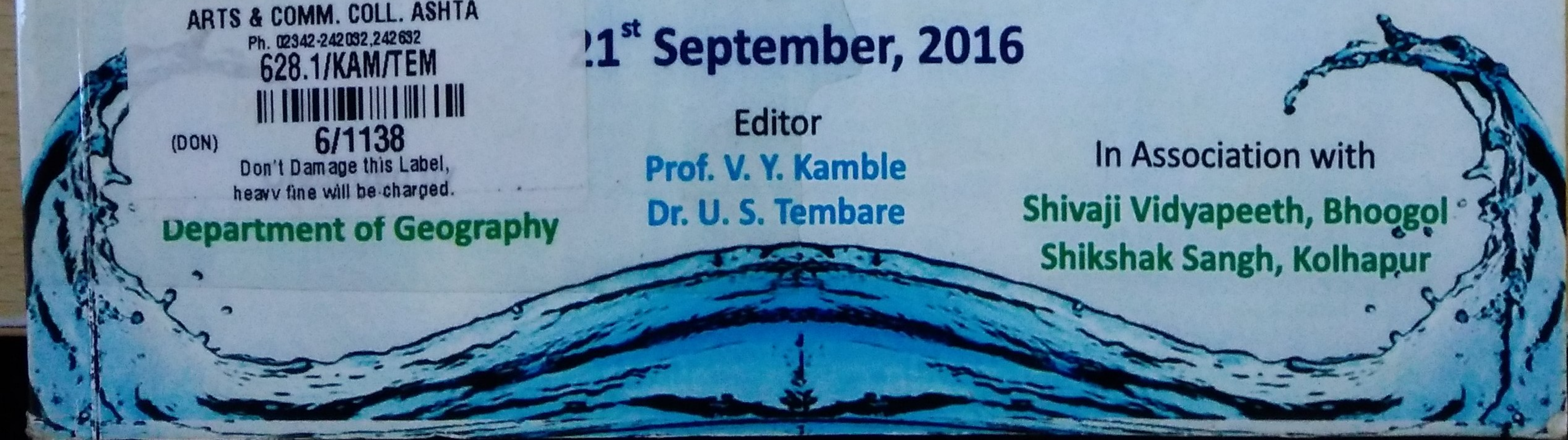
Editor

Prof. V. Y. Kamble

Dr. U. S. Tembare

In Association with

Shivaji Vidyapeeth, Bhoogol
Shikshak Sangh, Kolhapur

Donated 1138

001138

ISBN : 978-81-930943-2-7

Mayani Bhag Shikshan Prasarak Mandal, Mayani
ARTS, COMMERCE COLLEGE, MAYANI
TAL. KHATAV, DIST. SATARA PIN 415 102

UGC SPONSORED
ONE DAY NATIONAL SEMINAR
ON
**WATERSHED DEVELOPMENT &
MANAGEMENT IN DROUGHT PRONE
REGION IN INDIA**

21ST SEPTEMBER, 2016

15 MAR 2017

● **PROCEEDING BOOK** ●

◆ EDITOR ◆

MR. V.Y. KAMBLE

DR. U.S. TEMBARE

◆ ORGANIZED BY ◆

DONATED BOOK

DEPARTEMENT OF GEOGRAPHY
ARTS, COMMERCE COLLEGE, MAYANI
IN ASSOCIATION WITH
SHIVAJI VIDYAPEETH BHOOGOL SHIKSHAK SANGH, KOLHAPUR

PUBLISHED BY

Mayani Bhag Shikshan Prasarak Mandal, Mayani
ARTS, COMMERCE COLLEGE, MAYANI
Tal. Khatav, Dist. Satara, Maharashtra (India)
E-MAIL: accollegemayani@rediffmail.com

First Impression: 2016

© Author

ISBN: 978-81-930943-2-7

No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form by any means, electronic or mechanical, including photocopy, recording or any information storage and retrieval systems without permission in writing from the copyright owners.

DISCLAIMER

The authors are solely responsible for the contents of the papers compiled in this volume. The publishers or editors do not take any responsibility for the same in any manner. Errors, if any, are purely unintentional and readers are requested to communicate such errors to the editors or publishers to avoid discrepancies in future.

Publisher:

The Principal

Arts and Commerce College,
Ashta, Tal. Walwa, Dist. Sangli, Maharashtra India

Printed By,

Shreekant Computers and Publishers,

Opp. Khare Mangal Karyalaya,
Shivaji University Road, Kolhapur Mob. 9890499466

628.1
KAM/TEM

1138
28/03/2017

EDITORIAL BOARD

Prof. Siddeshwar Sapkal
Prof. Dattatray Jadhav
Prof. Manoj Dongardive
Prof. Miss. Savita Bhosale

Prof. Vilas Bodagire
Prof. Shrikant Kambale
Prof. Mrs. Swati Mali
Prof. Kalidas Sarkale

Cost: ₹ 350/-

INDEX

Sr. No.	Title	Author/S	Page No.
1.	Rainwater Harvesting Techniques and Watershed Development in Drought Prone Region	Dr. R. R. Gharge	1
2.	Areal Differentiation of Rainfall Volume Availability for Rainwater Harvesting Potential In Satara District	Dr. Gaikwad V. P., Prof. Pawar S. N. Dr. K. C. Ramotra	7
3.	Rooftop Rainwater Harvesting Potential: A Case Study of R.R. Patil College Savlaj, Sangli District, Maharashtra	Prof. Jadhv M. V. Prof. Mali S.R. Prof. Sutar A. P.	13
4.	Socio-Economic Impact of Watershed Development in Khatav Tahsil (Satara District)	Dr. Tembare U. S. Dr. Shinde S. D.	16
5.	Harvesting Rainwater	Prof. Hemlata N. Kole Prof. Mrs. Sangita Pramod Patil	26
6.	A Geographical Study of Drought Condition in Drought Prone Regions of India	S.B. Navadkar. Dr.A.B.Patil S.K.Mane	30
7.	“Water Resource Management by Government Scheme In Maharashtra”	Dr. Mrs. Snehal Makarand Rajhans	37
8.	Drastic Situation of Water Scarcity in India	Shinde Sampada L. Patil Malagonda Appso Kamble Anil B.	41
9.	Work Based Watershed Development	Miss. Pooja Salunkhe Miss. Shivani Kalekar	44
10.	Remote Sensing and GIS Applications in Identifying Potential Sites for Watershed Management Structures: A Study of Drought Prone Kaledhon Micro Watershed, Yerla Sub Catchment, Maharashtra	Dr. Namdev V. Telore	49
11.	Jalyukt Shivar Abhiyan: A Micro Level Planning for Drought Free Area	Dr. Tilekar Sharad B.	56
12.	Issues of Groundwater Pollution of Municipal Solid Waste Disposal Site at Urali-Devachi Village in Pune City	Barkade Jagannath D. Shinde Sanjay Maruti	63
13.	Strategies for Water Management in Drought Prone Area	Smt. Sonar M. Bhaskar	72
14.	A Geographical Analysis Of Water Resource And Its Management In Osmanabad District (M.S.)	Prof.D.S. Gaikwad Dr.Shivaji Shakar Maske	75

Sr. No.	Title	Author/S	Page No
15.	Watershed Management In India	Mr. Yadav S.S.,	80
16.	A Study of Changing Pattern of Rainwater Harvesting In India	S.N. Dhanwade Dr.D.D. Shinde	84
17.	Watershed Management and Socio-Economic Development in Solapur District	Gautam Dalvi	90
18.	Natural Resource Management	Prof. Heddure B.R.	99
19.	Water Resource Management	Dr. Shivaji Shankar Maske	105
20.	Soil Degradation and Conservation Measures of Soil Resources	Dr. R. S. Mane-Deshmukh Dr. A. S. Patil P. R.Vhatkar	110
21.	Sustainable Water Use Policies And Some Principle	Mr. P. D. Yadav	113
22.	Deterioration Of Biodiversity In Osmanabad District	Dr. Rajesh B. Gavakare Prof. Shaikh N.I.	116
23.	Gender Discrimination in Literacy of Kolhapur District: A Geographical Study	Shri. B. B. Ghurake Dr. D. B. Nalawade Dr. R. V. Hajare	121
24.	Irrigation Facilities Leads to Changing Cropping Pattern in Khanapur Tahsil of Sangli District (Maharashtra)	Dr. B.N. Gophane Dr. D.D. Shinde	126
25.	A Geographical Study Urban Agriculture Labour Female Population in Solapur District	Mrs. Dr. Jundhale.M.S. Dr. Fule .R.A.	130
26.	Trend of Work Participation Rate in Ahmednagar District: A Comparative Study	Prof. Pawar S. N. Dr. Gaikwad V. P. Dr. Patil P. V.	135
27.	Human Beings and Environment	Miss. Povar Pallavi D Miss. Ghunake Snehal A	140
28.	Opinion of Sugarcane Growers and Their Impact on Agricultural Practices in The North Eastern Part of Kolhapur District	Dr. A.A. Pujari Mr. M. J. Burase	144
29.	Application of Remote Sensing in Landform Analysis of Khanapur Tahsil In Sangli District.	Dr. Salve S. G., Dr. Patil M. A., Bhandare D. J.	148
30.	Dairy Activity: An Upliftment of Agriculture in Walwa Tahsil of Sangli District, Maharashtra	Sawant H.R. Gaikwad S. B.	152

Sr. No.	Title	Author/S	Page No.
31.	The Study of Correlation Between Literacy and Sex Ratio in Khatav Tahsil (District Satara)	Dr. Sambhaji D. Shinde Dr. Vilas B. Lingade	161
32.	Agricultural Problems and Prospects of Droughtprone Area: A Case Study of Phaltan tahsil, Satara District	K.S.Surwase, Dr. S.B.Zodage	166
33.	Water Resources Management	Prof. Balasaheb Jinnappa Taral	172
34.	Agro Tourism: Advantages	Dr. Arjun Wagh Ms. Shinde R.S.	176
35.	Housing Conditions and Medical Facilities for Sugarcane-Cutters at the Place of Destination (Kolhapur): A Critical Analysis	Dr. Sambhaji D. Shinde Ms. S. S. Kale	179
36.	Geographical Exploration on Difficulties and Working of Chief Health Centers in Pandharpur Tahsil	Mr. Nimase A.G. Dr. Mane-Deshmukh R.S.	190
37.	Impact of Water Transfer on House Amenities in Upper Krishna Basin	Dr. Jadhav Krishnat Rajaram	199
38.	World Scenario of Raisin Production	Dr. Gade A. D. Yelmar M. N.	203
39.	Flood Disaster Management in the State of Uttarakhand	Dr. T. P. Shinde	210
40.	गडचिरोली जिल्हे की पूनर्वसीत गावों मे से उदयनगर इस गांव की पेयजल समस्या का सुक्ष्म अध्ययन	श्री रंजीत दिलीप साना	214
41.	माणखोरे पाणी बचतीचे उपाय	डॉ प्राचार्य, सयाजीराजे मोकाशी	219
42.	सातारा जिल्ह्यातील जलयुक्त शिवार योजनांचा भौगोलिक अभ्यास	डॉ उत्तम टेंबरे प्रा विलास बोदगिरे	224
43.	शिवकालीन पाणी व्यवस्थापन	डॉ वरेकर निवासराव अ	234
44.	लोकसंख्या आणि कृषी अन्नधान्य उत्पादनाचा प्रातिनिधिक अभ्यास	श्री दिवटे एस पी प्रा डॉ सोनटक्के के एन	238
45.	‘जलयुक्त शिवार’ दुष्काळावरील शाश्वत उपाय	प्रा विलास शंकर बोदगिरे प्रा डॉ एस एम भोसले	245
46.	जल संवर्धन आणि व्यवस्थापन धोरणे व वास्तव	प्रा दत्तात्रय आण्णा होनमाने	249
47.	श्री क्षेत्र मल्लिकार्जुन धार्मिक पर्यटन केंद्राचा एक भौगोलिक अभ्यास	प्रा सर्जेराव आबा गायकवाड	256
48.	मौजे रिसवड ता कराड येथील जलसंधारणाच्या विविध उपचार पध्दतींचा अभ्यास	प्रा सौ माळी एस एस श्री तुपे डी आर	259

Sr. No.	Title	Author/S	Page No.
49.	पाणी टंचाई आणि भारत	प्रा उदय एम मुंगुर्डेकर	264
50.	भारतातील सेंद्रिय शेतीचा अभ्यास	श्री चौगुले अतुल यशवंत श्री येलमर मयुर नंदकुमार	267
51.	महाराष्ट्रातील जलव्यवस्थापनाची समस्या डॉ	मधुकर नारायण गोसावी	272
52.	दुष्काळी माण—खटाव तालुक्यातील शेतकऱ्यांच्या समस्येचा अभ्यास	प्रा बाबुराव बमू घुरके कु तेजस्वीनी राजेंद्र जाधव	277
53.	पाणी व्यवस्थापन काळाची गरज	राजेसाहेब संदे	280
54.	पुणे जिल्ह्यातील जलयुक्त शिवार अभियान कार्यक्रमाचा आढावा	श्री रवींद्र हांडे	284

आज पाण्याचा अभाव हे सर्व समस्यांचे मूळ ठरत आहे. भविष्यात पाण्यासाठी युद्धे होणार आहेत असे गृहित धरून अवर्षण प्रवण भागात शेती आणि विविध उद्योगधंदे प्रभावीपणे विकसित करण्यासाठी निष्क्रियता टाकून देऊन सकारात्मकता धारण करण्याची गरज आहे.

अंगात पाणी, शेतात पाणी अन् गरिबाचे दुःख पाहून श्रीमंतांच्या डोळ्यात पाणी आले तर ते शोभून दिसते. सामाजिक प्रबोधनातून, अत्यंत चिकाटीने पाण्याचा पुर्नवापर करून, इस्रायलसारखे जलव्यवस्थापन करून अन् सोबतीला राजकीय इच्छाशक्ती वापरून वाटचाल केल्यास हेच पाणी शेती - शिवारात, घरा-दारात स्फटिकाप्रमाणे झुळझुळत राहील."

यासाठी लोकसहभागातून गाव शिवारात पडणाऱ्या पावसाचा प्रत्येक थेंब जमिनीवर आडवून जिरविल्यास भूमिगत पाण्याची पातळी वाढून शेती व पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न सुटण्यास काही अंशी मदत होईल, तसेच प्रत्येक गावाने पाणलोट विकास आणि व्यवस्थापन काटेकोरपणे राबविणे गरजेचे आहे. असे केल्यास दुष्काळी परिस्थिती बदलण्यास मदत होईल.

- प्राचार्य, डॉ. सयाजीराजे मोकाशी